

אורח יזיד ומיוזח אין עוד מלבדו

פי ביום ה' יפפור עליכם לטהר אתכם מכל זמאתיכם לפני ה' תטהרו

(ויקרא ט"ז, ל')

כל המתווה בדברים, ולא גמר בליבו לעזוב, הרי זה דומה לטובל, ושרץ בידו, שאין הטבילה מועלת, עד שישליך השרץ, וכן הוא אומר "יומדה ועזבו, ירוחסי" (משלי כ"ג), וצריך לפרוט את החטא, שנאמר "אנא, חטא העם הזה חטאה גדולה, ויעשו להם, אלוהי זהב) "שמות לב, לא) [רמב"ם הלכות תשובה פרק ב' הלכה ד']

סדר הוידי - עם פירוש עפ"י החיי אדם זצוק"ל

התייחדתי עם נשים.

אִשְׁמֵנו

לשון שממה (רמב"ן) שמהראוי שתהיה נפשו שוממה. אכלתי דברים אסורים נבילות: וטרפות, שקצים ורמשים, אכלתי בלא ברכה לפני ואחרי האוכל.

דברנו דברי כזב בין לתועלת בין שלא לתועלת. כעסתי.

בִּזְבָּנו

לבשתי שעטנו, לא שלמתי שכר שכיר בזמנו (ועברתי על לאו דלא תלין שכר שכיר ועל מ"ע ביומו תיתן שכרו).

לְבִישֵׁנו

כַּגְרָנוּ

הקב"ה מיטיב עמנו תמיד ונותן לנו חיים ופרנסה, ואנו משיבים לו רעה תחת טובה. גמלנו בין אדם לחבירו רעה תחת טובה. בעלתי בעילה אסורה (שמא חטא בגלגול אחר). בטלתי מתלמוד תורה, ברכתי ברכה לבטלה, ברכה שאינה צריכה, ברכה בלא כוונה, בטלתי מ"ע לקרוא ק"ש בזמנה, ביטלתי מ"ע ול"ית.

עשינו עבירה אע"פ שלא תקף אותנו יצרנו אלא שלא האמנו במצוה.

מַרְדָּנוּ

גרמנו בעוונותינו שהכעסנו את הקב"ה. נשבענו לשווא ולשקר נדרתי ולא שלמתי, נהניתי מהעוה"י בלא ברכה.

נֶאֱצָנוּ

גִּזְלָנוּ

גאיתי, וכת"ב: "תועבת ה' כל גבה לבי".

סרנו מעבודת הבורא.

סָרְדָנוּ

דברנו דברי כזב. כתוב: "יאמרתם שוא עבוד אלוקים", וזהו דבר של דופי. דברנו אחד בפה ואחד בלב, דברנו דברים בטלים, לשון הרע, שקרים, דברי מרמה, חנופות, נבול פה, דברי משא ומתן בשבת ובמועד.

עברנו עבירה במזיד למלא תאוותינו.

עָוִינוּ

פשע הוא כעין מרד.

פִּשְׁעָנוּ

היינו צוררים אחד לחבירו.

צָרְדָנוּ

כשנענשנו לא עשינו תשובה ותלינו שזה בא במקרה ולא מה.

עָרְפָנוּ

הֶעְוִינוּ

קלקלנו מה שהיה ישר, הוריתי הוראה בטעות והכשלתי את הרבים, הוצאתי זרע לבטלה, הקשתי עצמי לדעת, הרהרתי הרהורים רעים, הסתכלתי במקום ערוה, הסתכלתי בנשים ליהנות מהן, הנפתי ידי על חברי להכותו, הלבנתי פני חברי ברבים.

עשינו מעשים שע"ז נקרא רשע (כגון: המרים יד על חבירו, הגזול והגונב וכו').

רִשְׁעָנוּ

דבר ערוה וכל תולדותיה (חיבוק, נישוק, מוציא זרע לבטלה ר"ל) עבודת כוכבים ודברים הדומים לה כגון: כועס, מתגאה ומעלים עיניו מצדקה, כאילו עבדו עבודה זרה

שִׁחְתָנוּ

והרשענו אחרים נעשים רשעים על ידינו.

וְדָנוּ

היינו אנשי רוע לב. זלזלתי בכבוד שבתות ויו"ט, זלזלתי בכבוד אב ואם, זלזלתי בכבוד לומדי תורה.

עשינו מעשה תועבה כגון: לא תאכלו כל תועבה, וכן עבודת כוכבים שנאמר לא תביא תועבה אל ביתך

תַּעֲבָנוּ

הכרחתי את חברי למכור לי, חללתי שבת ויו"ט, חללתי השם.

חִמְסָנוּ

זהו וידי כללי, היינו, כמו שכתוב: כולנו תעינו, ולכן אף אתה לא עזרתנו לשוב, כמאמרם ז"ל: הבא לטמא פותחין לו, ר"ל, שאין מסייעין לו שישוב בתשובה.

תָּעִינוּ

גרמנו בעוונותינו שיתאחדו הקטגורים, או התחברו לעוברי עבירה.

הנחת אותנו על חירותנו להיות טועים

תַּעֲתָעָנוּ

יעצנו את חברינו עצה רעה כדי להבאיש את ריחו בעיני בני אדם או כדי להרוויח.

ואילו היינו בוחרים בדבר השווה למצוותיך לא היה רע כל כך, אבל בחרנו בדבר שלא

היה שווה לנו, ולכן ואתה צריך בו'

סָרְנוּ מִמְצֻוֹתֶיךָ

סדר ייחודי הגדול – עם פירוש עפ"י סידור הגר"א זצוק"ל

אתה יודע ר'ו עולם. ותעלמות סתרי כל חי:

אתה חופש כל חדרי בטן ובוחן כליות ולב:

אין דבר נעלם מפה, ואין נסתר מנגד עיניך:

ובכן יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו, שתסלח לנו על כל חטאתינו, ותמחה לנו על כל עוןנו ופשיעונו, ותכפר לנו על כל פשעינו:

על חטא שחטאנו לפניך בהרהור הלב

על שהתגאה בליבו. ועל שהרהר הרהורים רעים (כגון: חמדות ותאוות וכו'). חושד בכשרים, הרהר אחר מדות ה', ת"ח ורבו וכן על הרהוריו באמונה ובטחון.

ועל חטא שחטאנו לפניך בהונאת רע

על אונאת ממון, אונאת דברים ומצער חבירו.

על חטא שחטאנו לפניך בנדין פה

שהתוודה ולא חשב לעזוב חטאיו.

ועל חטא שחטאנו לפניך בנעידת זנות

על שהתועדו לדבר ערוה.

על חטא שחטאנו לפניך בדרון ובשגנה

על שחטא במזיד ובשוגג.

ועל חטא שחטאנו לפניך בזלזול הורים ומורים

הורים- על שלא כבדם ולא שמע צווים (וכן לגבי אחיו הגדול). ומורים.

שזלזל ברבו ואפי' אינו גדול, ובשאר לומדי תורה ויראי שמים, וכן על שלא קם מפני זקן ומפני תלמיד חכם.

על חטא שחטאנו לפניך בחזק יד

על שחזק ידי עוברי עבירה ועושי שלא כהוגן, ועל שלא חזק ידי חבירו בעצה ובממון, על שכופה חבירו בחוזק ידו, וכן עשה דברים שלא כהוגן בשל חוזק ידו.

ועל חטא שחטאנו לפניך בחלול השם

על שחטא (הן בשוגג והן במזיד) חטא שידוע לציבור, או שלא התנהג כראוי עם בני אדם.

על חטא שחטאנו לפניך בטפשות פה

על שחטא בדבור חטא בגלל סכלות.

על חטא שחטאנו לפניך באנס ובכרצון

על שעבר עבירה באנס, ועל שלא נזהר להינצל מהאונס בתחבולות, וכן על עבירות שעשה ברצון.

ועל חטא שחטאנו לפניך באמוץ הלב

שנמנע מלעזור לחבירו בעת צרה, ושלא נתן צדקה בלב שלם, וכן על שהיה אכזרי.

על חטא שחטאנו לפניך בכלי רעת

שחטא בשוגג ולא נזהר, ועל שחטא במזיד ועייז נכשל בשוגג ועל שלא למד דינים ולכן חטא.

ועל חטא שחטאנו לפניך בכסווי שפתים

על שהקניט חבירו בדבריו, על עוון נדרים ושבועות (ואפי' קיימם), ועל הטחת דברים קשים כלפי מעלה.

על חטא שחטאנו לפניך בגלוי ובסתר

בגלוי- על שחטא וגרם לחלול ה' ולהחטאת הרבים, ובסתר- שמראה, שירא מבני אדם, ולא מה'.

ועל חטא שחטאנו לפניך בנלוי עריות

על שחטא בעריות ובאביזרייהו (כגון: חיבוק, נישוק וכו')

על חטא שחטאנו לפניך בדבור פה

על שחטא בדבורו, כגון: הזכרת דברי תורה במקומות מטופפים, קללות, מלבין פני חבירו, מורה שלא כהלכה, מחלוקות, מתכבד בקלון חבירו, מחזיק ידי עוברי עבירה, נטירה, דברי מוי"מ שבבת, דברי כעס, מצער חבירו, מגלה סוד חבירו, דברים בטלים, שחוק וקלות ראש בביהמ"ד, וכ"ש בשעת התפילה, ודברי שקר.

ועל חטא שחטאנו לפניך ברעת ובמרמה

על שרימה חבירו בעסק, שדבר אחד בפה ואחד בלב, על גניבת דעת וכן על כל עניני אונאת ממון (כגון: מדות ומסקולות).

אנחנו יוזמי ומיוזמי אינן עוד מלכודי

ועל חטא שחטאנו לפנך בשיח שפתותינו

על שיחות בטלות (כגון: איך התעשר פלוני), ובפרט בביהכניס ובשעת התפילה.

ועל חטא שחטאנו לפנך בשקור עין

על כל הסתכלויות האסורות.

ועל חטא שחטאנו לפנך בעינים רמות

על שהתגאה בליבו וכלפי חוץ עשה עצמו עניו.

ועל חטא שחטאנו לפנך בעזות מצח

על שהעז פניו נגד ת"ח, או גדול ממנו ולא דבר אליהם בהכנעה.

**ועל בלם אלוה סליחות.
סלח לנו. מחל לנו. בפר לנו:**

ועל חטא שחטאנו לפנך בפריקת עול

על שפרק ממנו עול מצוות (ואפ"י מצווה אחת), וכן הפורק עול מצווארו על צווארי חבריו.

ועל חטא שחטאנו לפנך בפליאות

על דיין שלא נהג ביושר, ועל אדם שלא דן את חבריו לכף זכות.

ועל חטא שחטאנו לפנך בצדית רע

שרצה לעשות לחבירו רעה (ואפ"י ע"י אחרים) ואפ"י לא עלתה בידו.

ועל חטא שחטאנו לפנך בצרות עין

שנמנע מלעשות טובה לחבירו, לא נתן צדקה כראוי, ועינו צרה בשל אחרים.

על חטא שחטאנו לפנך בקלות ראש- בבית הכנסת, בבית המדרש וכן בתפילין.

ועל חטא שחטאנו לפנך בקשיות ערף

על שהקשה ערפו מלשמע לדברי המוכיחים (ואף לאחר שבאו עליו יסורין).

ועל חטא שחטאנו לפנך בריצת רגלים להרע

על שרץ לדבר עבירה, ואפ"י לא עלתה בידו, ועל שרץ להוכיח חבריו בלי לחשוב היטב, ואף שההוכחה היתה כדין.

ועל חטא שחטאנו לפנך ברכילות

מרכל על חבריו, ואפ"י אמת, וכן המקבל מחבירו וכן המגלה סוד חבריו.

ועל חטא שחטאנו לפנך בממאת שפתים

על שטמא שפתיו בחטאים שבלשונו (כגון נבול פה ודברים אסורים של תאוה).

ועל חטא שחטאנו לפנך ביצר הרע

על שהניח ליצר הרע להתגבר עליו.

ועל חטא שחטאנו לפנך ביודעים ובלא יודעים

בין במזיד ובין בשוגג, בין אם חברינו יודעים שהזקנו להם או לא.

**ועל בלם אלוה סליחות.
סלח לנו. מחל לנו. בפר לנו:**

ועל חטא שחטאנו לפנך בכפת שחד

על שלקח או נתן שחד, ובכלל זה שוחד דברים וכדו'

ועל חטא שחטאנו לפנך בכחש וככזב

שחייב או הבטיח לחבירו משהו ואינו מקיימו, והמדבר שקר וכזב.

ועל חטא שחטאנו לפנך בלשון הרע

שעשה בלשונו רעה לחבירו אפ"י שלא בפניו, ואפ"י בדרך שחוק או הפחדה.

ועל חטא שחטאנו לפנך בלצון

שמתלוצץ מאדם או מדברי תורה או ממצווה, וכן העושה קיבוץ אנשים לדברים בטלים.

ועל חטא שחטאנו לפנך במשא ובמתן

על אונאות שעשה בשעת מו"מ (כגון: שכסה פגמים שבחפץ), וכן המשתמש במשכון שלא כדין, שואל שלא מדעת.

ועל חטא שחטאנו לפנך במאכל ובמשתה

על שנכשל במאכלות אסורות, ועל שלא בירך כדן, ועל ריבוי אכילה.

ועל חטא שחטאנו לפנך בנשף ובמרבית

על שהלווה בלי היתר עסקה, ועל שאר אסורי רבית (ועובר המלווה, הלווה, הערב, והעדים).

ועל חטא שחטאנו לפנך בנטיית גרון

על גאוה הניכרת מבחוץ (כגון: הולך בקומה זקופה, מדבר רק עם נכבדים וכדו').

4 אורח יליד ומיוזח אין עוד מלבדו

וְעַל חַמָּאִים שְׁאֵנוּ חֵיבִים עֲלֵיהֶם מִכַּת מְרֻדוֹת
על כל איסורים דרבנן.

וְעַל חַמָּאִים שְׁאֵנוּ חֵיבִים עֲלֵיהֶם מִלְּקוּת אַרְבָּעִים
על לאו שיש בו מעשה (כגון: השחתת הזקן בתער).

וְעַל חַמָּאִים שְׁאֵנוּ חֵיבִים עֲלֵיהֶם מִיַּתֵּה בְּיָדֵי שָׁמַיִם

על שאכל עיסה שלא הורמה חלתה, וזר שאכל את החלה.

וְעַל חַמָּאִים שְׁאֵנוּ חֵיבִים עֲלֵיהֶם כְּרַת וְעִרְוֵי (נ"א וְעִרְוֹת)

העושה מלאכה ביוה"כ במזיד, והאוכל ביוה"כ וכן האוכל חמץ בפסח.

וְעַל חַמָּאִים שְׁאֵנוּ חֵיבִים עֲלֵיהֶם אַרְבַּע מִיתוֹת בֵּית דִּין

סְקִיפָה - מחלל שבת ומקלל אביו ואמו

שְׂרָפָה - הבא על בתו

הָרַג - רוצח

וְהִנָּק - החובל באביו ובאמו

עַל מִצְוֹת עֲשֵׂה וְעַל מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה. בֵּין שֵׁשׁ בָּהֶן קוּם עֲשֵׂה

כגון תפילין ובין שאין בה קום עשה כגון ציצית, אם אין לו בגד של ד' כנפות

אֶת הַגְּלוּיִים לָנוּ וְאֶת שְׂאֵינֵם גְּלוּיִים לָנוּ. אֶת הַגְּלוּיִים לָנוּ כְּכֹר אֲמִרְנוֹם לְפָנֶיךָ וְהוֹדִינוּ לְךָ עֲלֵיהֶם.

וְאֶת שְׂאֵינֵם גְּלוּיִים לָנוּ לְפָנֶיךָ הֵם גְּלוּיִים וְיִדְוְעִים. כְּדַבֵּר שְׂאֵמֵר הַנְּסֻתוֹת לְה' אֱלֹהֵינוּ וְהַנְּגִלוֹת לָנוּ וְלִבְנֵינוּ עַד עוֹלָם לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת

וממשיך : ואתה רחום מקבל שבים...

עַל חַמָּא שְׁחַמְּאֵנוּ לְפָנֶיךָ בְּשִׁבְעַת שָׁנָא
ששבע שבועות שקר או אמת לחינם, וכן המזכיר שם שמים לאיזה דבר.

וְעַל חַמָּא שְׁחַמְּאֵנוּ לְפָנֶיךָ בְּשִׁנְאֵת הַנֶּם
על ששנא לרעהו בלבו.

עַל חַמָּא שְׁחַמְּאֵנוּ לְפָנֶיךָ בְּתַשׁוּמַת יָד - חוֹב שְׁחִיב לְחַבְרֵי, חֲבֵרו תּוֹבְעוּ, וְאֵינוּ מִשְׁלֵם לוֹ.

וְעַל חַמָּא שְׁחַמְּאֵנוּ לְפָנֶיךָ בְּתַמְהוּזֵן לְכַב

על שחטא בגלל טרדתו או צערו, וכן המפקפק בדברי חכמים ומקל בהם, וכן המסתפק ביסודות הדת, האמונה, התורה, הנבואה, השגחת ה' ושכר ועונש.

וְעַל בְּלֵם אֱלֹהִים סְקִיחוֹת. סְלַח לָנוּ. מַחֵל לָנוּ. כְּפָר לָנוּ:

וְעַל חַמָּאִים שְׁאֵנוּ חֵיבִים עֲלֵיהֶם עוֹלָה

על ביטול מצוות עשה, ולאו שאין בו מעשה ולאו הניתק לעשה (כגון: א. תפילין לא כשרים ב. אהבת ויראת ה' ג. בל תשחית, משהה נקביו, השבת אבידה וכו')

וְעַל חַמָּאִים שְׁאֵנוּ חֵיבִים עֲלֵיהֶם חַמָּאֵת

על איסור כרת בשוגג (כגון: מלאכה האסורה מדאורייתא בשבת, לפי שלא הבין, או ששכח ששבת הוא)

וְעַל חַמָּאִים שְׁאֵנוּ חֵיבִים עֲלֵיהֶם קָרְבֵן עוֹלָה וְיִזְרֵד

שנשבע על דבר לעשות או לא לעשות, ועבר בשוגג.

וְעַל חַמָּאִים שְׁאֵנוּ חֵיבִים עֲלֵיהֶם אֲשֶׁם וְדָאִי וְרִלְוִי

אשם - ודאי מי שהיה בידו ממון חבירו שלא כדיו וכפר ונשבע לשקר. אשם תלוּי - מי שעשה בשוגג עבירה (כגון: היו לפניו שתי חתיכות וכו')

